

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2012. november 26.)

a pénzügyi tranzakciós illetékről szóló törvény módosításairól

(CON/2012/94)

Bevezetés és jogalap

2012. november 12-én a magyar Nemzetgazdasági Minisztérium felkérte az Európai Központi Bankot („EKB”), hogy alkosson véleményt egy, az adózáshoz kapcsolódó törvényeket - beleértve a pénzügyi tranzakciós illetékről szóló 2012. évi CXVI törvényt¹ (a továbbiakban: Pti. törvény) - módosító törvényjavaslat² egyes rendelkezéseiről. Az EKB 2012. november 19-én vette kézhez a törvényjavaslat Minisztérium által megküldött módosított változatát (a továbbiakban: törvényjavaslat), és a magyar Országgyűlés ugyanezen a napon elfogadta a törvényjavaslatot. Az EKB korábban a CON/2012/59³ véleményben fejezte ki a Pti. törvénnyel kapcsolatos álláspontját.

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkének (4) bekezdésén és 282. cikkének (5) bekezdésén, valamint a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetokről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat⁴ 2. cikke (1) bekezdésének harmadik francia bekezdésén alapul, mivel a törvényjavaslat a Magyar Nemzeti Bankkal és annak monetáris politikai eszközeivel kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A törvényjavaslat célja

A törvényjavaslat az alábbiak szerint módosítja a Pti. törvényt:

- i. a törvényjavaslat kiveszi a pénzügyi tranzakciós illeték alól a legfeljebb kéthetes lejáratú MNB kötvények elsődleges piaci kibocsátását, valamint az egynapos jegybanki betétek Magyar Nemzeti Banknál („MNB”) történő elhelyezését;

¹ Kihirdetve Magyar Közlöny 2012/98 (VIII.23.)

² A T/8750. számú törvényjavaslat, a T/8750/77. számú, az Országgyűlés Számvevőszéki és költségvetési bizottsága, valamint a T/8750/101. számú, a Nemzetgazdasági Miniszter által benyújtott módosító javaslat.

³ Az EKB valamennyi véleménye közzétételre kerül az EKB honlapján: www.ecb.europa.eu.

⁴ HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

- ii. 2013. január 1-től kezdődően a már korábban a Pti. törvény hatálya alá tartozó fizetési műveleteken⁵ túlmenően további tranzakciók is a Pti. törvény hatálya alá fognak tartozni, így többek között a kölcsöntörlesztés és a pénzügyi szolgáltatók által felszámított díjak és jutalékok, valamint a hitelkártyával történő fizetések. A törvényjavaslat emellett a pénzügyi tranzakciókra vonatkozó illeték irányadó mértékét a tranzakció értékének 0,1%-áról 0,2%-ra emeli a 6 000 Ft-os felső határ változatlanul hagyása mellett;
- iii. a törvényjavaslat értékpapír-tranzakciókkal kapcsolatos rendelkezései az Európai Bizottságnak a pénzügyi tranzakció közös rendszerére és a 2008/7/EK irányelv⁶ módosítására vonatkozó tanácsi irányelv iránti javaslat elfogadásának napját követő napon lépnek hatályba. Ezen rendelkezések értelmében a pénzügyi tranzakciós illeték valamennyi értékpapírügyletre (beleértve a származtatott ügyleteket) is vonatkozni fog, az illeték irányadó mértéke a származtatott ügyletek esetében 0,01%, egyéb értékpapír-tranzakciók esetében pedig 0,1%, tranzakciónkénti felső határ nélkül. Az MNB által monetáris politikai eszközként kibocsátott bármely értékpapírral végzett tranzakciók mentesülnek a pénzügyi tranzakciós illeték alól, beleértve a másodlagos piacot is. Továbbmenve, a pénzügyi tranzakciós illetékre vonatkozó rendelkezések az MNB-re nem alkalmazandók. Ugyanakkor, bár az MNB mentesül a pénzügyi tranzakciós illeték megfizetése alól, az MNB-vel értékpapírügyleteket kötő szerződő felek számlavezetőinek (a továbbiakban: szerződő felek) meg kell fizetniük a pénzügyi tranzakciós illetéket amennyiben ezek a tranzakciók az MNB által kibocsátottaktól eltérő értékpapírok tulajdonjogában bekövetkező változást is magukban foglalnak.

2. A konzultációs kötelezettség megszegése

Az EKB a Minisztériumtól 2012. november 12-én kapta meg a törvényjavaslat tárgyában a sürgős konzultációra vonatkozó felkérést. A konzultációs kérelem nem határoz meg kifejezett határidőt, amelyen belül a magyar hatóságok az EKB véleményének kézhezvételét kérik, ugyanakkor arra a tényre hivatkozik, hogy a magyar jogszabályok értelmében az adózást érintő bármely jogszabály hatályba lépéséhez annak kihirdetése és hatálybalépése között harminc napnak kell eltelnie. Erre tekintettel a konzultációs kérelemben foglaltak szerint a törvényjavaslatot 2012. december 1-ét megelőzően el kell fogadni és ki kell hirdetni annak érdekében, hogy az 2013. január 1-től hatályba léphessen. Az EKB a törvényjavaslat új változatát 2012. november 19-én vette kézhez. A konzultációs kérelmek elmulasztanak említést tenni arról, hogy a törvényjavaslatról történő zárószavazás az Országgyűlés melyik ülésnapjának napirendjén szerepel. A magyar Országgyűlés a 2012. november 19-i ülésnapján fogadta el a törvényjavaslatot.

A 98/415/EK határozat 4. cikkében foglaltak szerint az EKB-val „megfelelő időpontban” kell konzultálni a jogalkotási folyamat során. Ez azt jelenti, hogy a konzultációnak a jogalkotási folyamat egy olyan

⁵ Pl.: a pénzügyi közvetítőktől eltérő ügyfelek számlájáról kezdeményezett fizetési műveletek.

⁶ COM(2011) 594 végleges.

pontján kell történnie, amely elegendő időt biztosít az EKB számára arra, hogy megvizsgálja a jogszabálytervezetet és elfogadja a véleményét.

A 98/415/EK határozat 3. cikkének (4) bekezdésében használt szóhasználatból következik, hogy a tagállamok kötelesek felfüggeszteni a jogszabálytervezet elfogadási eljárását az EKB véleményének előterjesztéséig annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az érintett nemzeti hatóságok számára az EKB véleményének a jogszabály elfogadását megelőzően történő kellő figyelembevételét. Ebben a tekintetben az EKB ismételten nyomatékot ad azon álláspontjának, amely szerint a nemzeti hatóságok különleges sürgősség esetén sem mentesülnek az EKB-val folytatott konzultációs kötelezettség, illetve az alól, hogy az EKB számára álláspontja figyelembevételéhez megfelelő időt biztosítsanak a 98/418/EK határozattal összhangban. A magyar kormánynak el kellett volna halasztania a törvényjavaslat zárószavazását olyan időpontra, amely lehetővé tette volna az EKB-val való megfelelő konzultációt, illetve az EKB véleményének kellő megfontolását. Az EKB továbbá méltányolná, ha a Minisztérium a jövőben eleget tenne az EKB-val megfelelő időben történő konzultációra vonatkozó kötelezettségének.

3. A pénzügyi tranzakciós illetéknek az MNB feladataira és szerepére gyakorolt hatása

3.1. A magyar monetáris politika végső célja az árstabilitás elérése és fenntartása, összhangban az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel, valamint a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányával (a továbbiakban: a KBER Alapokmánya), valamint az MNB törvénnyel⁷. Az MNB a monetáris politikai keretrendszerének részeként kötvényeket bocsát ki és nyiltpiaci műveleteket végez, így befolyásolva a bankszektor likviditását, és ezáltal szélesebb körben a kamatlábakat is.

Az MNB-nek a monetáris politika meghatározására és végrehajtására vonatkozó feladatai ellátására tekintettel a magyar hatóságoknak tiszteletben kell tartaniuk a központi banki függetlenségnek a Szerződés 130. cikkében és a KBER Alapokmányának 7. cikkében foglalt alapelvét. Az olyan intézkedések, amelyek közvetve vagy közvetlenül hatással vannak az MNB-nek az árstabilitás bármely más hatóságtól független eléréséhez szükséges erőforrásaira és eszközeire, nincsenek összhangban a Szerződés működési függetlenséggel kapcsolatos követelményeivel.

Bár a központi banki függetlenség alapelve nem zárja ki adók kivetését egyes olyan ügyletekre, amelyekben egy központi bank részt vehet (pl.: ingatlanszerzési illeték, a beszerzett termékekhez és szolgáltatásokhoz kapcsolódó ÁFA), az ilyen adókat olyan módon kell kivetni, amely nem befolyásolja egy központi bank céljainak elérését. Ebben a vonatkozásban az EKB a következő különös észrevételeket teszi.

⁷ A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2011. évi CCVIII törvény.

3.2. *Az illetéknek az olyan tranzakciók esetében történő alkalmazása, amelyekben az MNB szerződő fél*

Az EKB üdvözlö, hogy a legfeljebb kéthetes lejáratú MNB kötvények elsődleges piaci kibocsátásának, valamint az egynapos jegybanki betétek MNB-nél történő elhelyezésének a pénzügyi tranzakciós illeték alóli mentesítésével a magyar hatóságok figyelembe vették a CON/2012/59 véleményben foglaltakat.

Az MNB által a monetáris politika eszközeként kibocsátott bármely értékpapírral történő tranzakciók mentesítése - ideértve a másodlagos piacokat is - szintén dicséretre méltó, tekintettel arra, hogy az az MNB működési függetlensége egy lényeges vonatkozásának biztosítékát jelenti.

Ugyanakkor az MNB törvény alapján az értékpapírok kibocsátása csupán egy lehetőség az MNB rendelkezésére álló monetáris politikai eszközök közül. Erre tekintettel a monetáris politikai eszközök köre további olyan tranzakciókat is tartalmaz, amelyek a pénzügyi tranzakciós illeték hatálya alá fognak tartozni. Különösképpen a monetáris politikai célkitűzései elérése érdekében az MNB által kezdeményezett értékpapír tranzakciókban az MNB ügyfelei fognak az ilyen tranzakciók után pénzügyi tranzakciós illetéket kell fizetni, amennyiben az ilyen tranzakciók az MNB által kibocsátott értékpapíroktól eltérő értékpapírok tulajdonjogában bekövetkező változást eredményeznek, például az MNB értékpapír-fedezet mellett nyújtott olyan likviditásbővítő műveleteiben részt vevő ügyfeleket is érinteni fogja, amely műveletekben a fedezet nem az MNB által kibocsátott értékpapír. E tekintetben az EKB úgy véli, hogy a pénzügyi tranzakciós illetéknek az MNB monetáris politikai műveleteiben részt vevő ügyfeleire történő kiterjesztése olyan hasonlóan kedvezőtlen hatással van a központi banknak az ilyen műveletekkel kapcsolatos monetáris politikai célkitűzései független meghatározására vonatkozó képességére, mintha maga a központi bank volna a pénzügyi tranzakciós illeték megfizetésére kötelezve. A pénzügyi tranzakciós illetéknek az MNB-vel végzett értékpapír műveletekre történő kiterjesztéséből eredő kedvezőtlen hatása nincs összhangban az MNB működési függetlenségével.

Az EKB erre tekintettel javasolja, hogy a magyar kormány mentesítse továbbá a pénzügyi tranzakciós illeték alól valamennyi, az MNB által a monetáris politikai célkitűzéseinek elérése érdekében kezdeményezett, az MNB-vel lefolytatott tranzakciókban részt vevő szerződő felet, azaz nem az MNB által kibocsátott értékpapírokkal történő tranzakciók szerződő feleit.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2012. november 26-án.

[aláírás]

az EKB elnöke

Mario DRAGHI